

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्यः (द्वितीयवर्षम्) - तृतीयपत्रम् (फलितज्यौतिषम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2019-20

पत्रम् - .....विषयः - .....

अध्येतुः नाम - .....पञ्जीकरणसंख्या - .....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् - .....

दिनाङ्कः - .....

आचार्यः (द्वितीयवर्षम्) - तृतीयपत्रम् (फलितज्यौतिषम्)

विषयः - (अ) भावकुतूहलम् - 50 अङ्काः। (ब) नरपतिजयचर्या (कूर्मचक्रपर्यन्तम्) - 50 अङ्काः।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः-क

अङ्काः - 20 × 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. भावकुतूहलग्रन्थस्य मङ्गलाचरणे कस्य देवस्य स्तुतिः अस्ति ?
2. बुधस्य उच्चराशिम अंशाञ्च लिखत।
3. एकस्मिन् राशौ कति द्रेष्काणाः भवन्ति ?
4. बालेरिष्टं कति वर्षाणि यावत् सम्भवति ?
5. क्षपाकरः इत्यस्य कोऽर्थः ?
6. भाग्यभावः कः ?
7. कण्टकभावाः के ?
8. ग्रहाणां शयनाद्यवस्थाः कति भवन्ति ?
9. "लग्ने व्यये च पाताले जामित्रे चाष्टमे कुजे" इत्यस्य को भावः ?
10. स्त्रीणां करतले अतिरोगः किं फलं ददाति ?
11. "नासिका तु लघुच्छिद्रा समवृत्तपुटा शुभा" श्लोकं पूरयतु।
12. "स्वैरिणी" इत्यस्य कोऽर्थः ?
13. मङ्गलाचरणं कति विधं कानि च तानि ?
14. षडङ्गानि कानि ?
15. पञ्चस्वराः के ?
16. 'उत्तरायणम्' किम् ?
17. दिक्स्वरचक्रं स्पष्टयत।
18. कुण्डलिनीमहाशक्तिः कुत्र विद्यते ?
19. पृथिव्यादिपञ्चतत्त्वानां वर्णाः लेख्याः।
20. जलतत्त्वस्य बीजं किम् ?
21. रिक्तासंज्ञकतिथयः लेख्याः।
22. क्रूरग्रहाः के ?
23. चामरचक्रे कति नक्षत्राणि भवन्ति ?
24. सिंहलदेशः प्रतिपादनीयः ?
25. कूर्मचक्रस्य शिरोभागे स्थितानि नक्षत्राणि कानि ?

खण्ड:—ख

अङ्काः - 05 × 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) सम्पेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. ग्रन्थोक्तदिशा ग्रहमैत्रविचारं स्पष्टयत।
2. सश्लोकं शत्रुहन्तृयोगं निरूपयत।
3. विषकन्यायोगं विलिख्य व्याख्यां करोतु।
4. साधारणकुलोत्पन्नानां राजयोगं विलिख्य व्याख्यायताम्।
5. अनफा-सुनफा-दुरुधरायोगविचारः व्याख्येयः।
6. पञ्चतत्त्वानां वर्णाः सश्लोकं विवेचनीयाः।
7. ग्रहाणामुच्चनीचविभागान् स्पष्टयत।
8. कूर्मचक्रस्य स्वरूपं सप्रमाणं विवेचयतु।

खण्ड:—ग

अङ्काः - 02 × 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) सम्पेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. ग्रहाणां द्वादशभावसंज्ञाः ग्रन्थदिशाविवेचनीयाः।
अथवा
मातृ-पित्राद्यविचारः सश्लोकं निरूपयत।
3. सिंहासनचक्रस्य निर्माणं कथं भवति सचक्रं सप्रमाणं प्रतिपादयत।
अथवा
ग्रहस्वरः सप्रमाणं वर्णयत।

